

Paralelní a distribuované výpočty (B4B36PDV)

Jakub Mareček, Michal Jakob

jakub.marecek@fel.cvut.cz

Artificial Intelligence Center
Department of Computer Science
Faculty of Electrical Engineering
Czech Technical University in Prague

Paralelní a distribuované výpočty

Paralelní programování

- 1 stroj, vícero jader, hierarchie vyrovnávacích pamětí, sdílená paměť,
- 1 program, použití synchronizačních primitiv, datové struktury
- OpenMP, C++23, SYCL, Go, Rust

Rychleji nalézt řešení

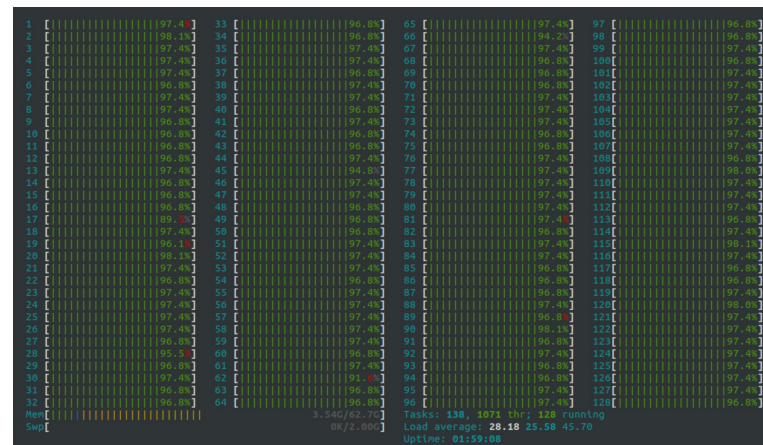
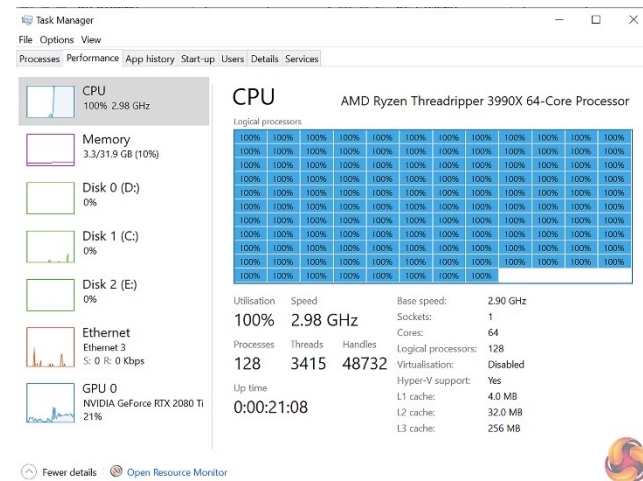
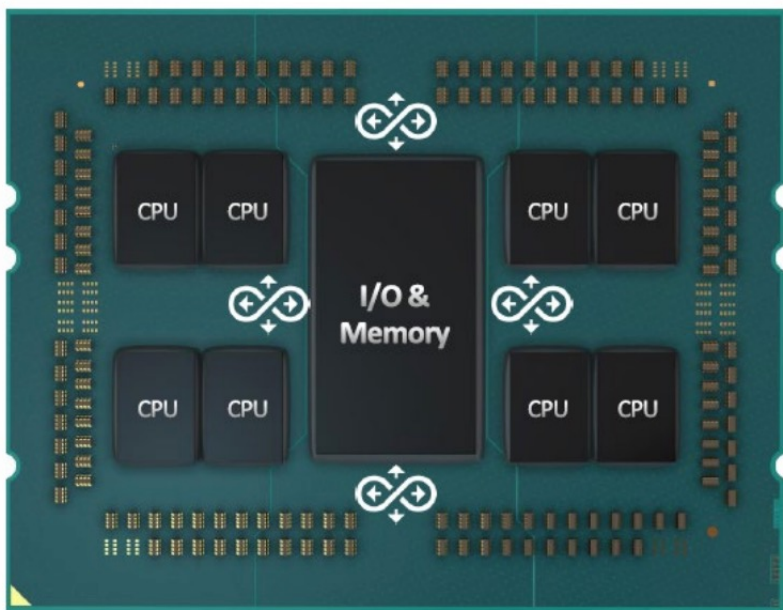
Programování v distribuovaných systémech

- vícero strojů komunikujících po síťových rozhraních (např. InfiniBand)
- distribuovaná data
- komunikační složitost, „HW na zakázku“
- MPI, k8s, Spark

Zajistit konsistenci dat

Motivace

Co je to moderní procesor?

Obrázky převzaty z:

- <https://www.tomshardware.com/news/amd-zen-3-ryzen-5000-release-date-specifications-pricing-benchmarks-all-we-know>
- <https://www.amd.com/system/files/documents/tr-pro-thought-leadership.pdf>
- <https://techgag.com/article/amd-ryzen-threadripper-3990x-64-core-linux-performance/>

Motivace:

Nárůst počtu transistorů

Moore's Law: The number of transistors on microchips doubles every two years

Moore's law describes the empirical regularity that the number of transistors on integrated circuits doubles approximately every two years. This advancement is important for other aspects of technological progress in computing – such as processing speed or the price of computers.

Our World
in Data

Transistor count

50,000,000,000

10,000,000,000

5,000,000,000

1,000,000,000

500,000,000

100,000,000

50,000,000

10,000,000

5,000,000

1,000,000

500,000

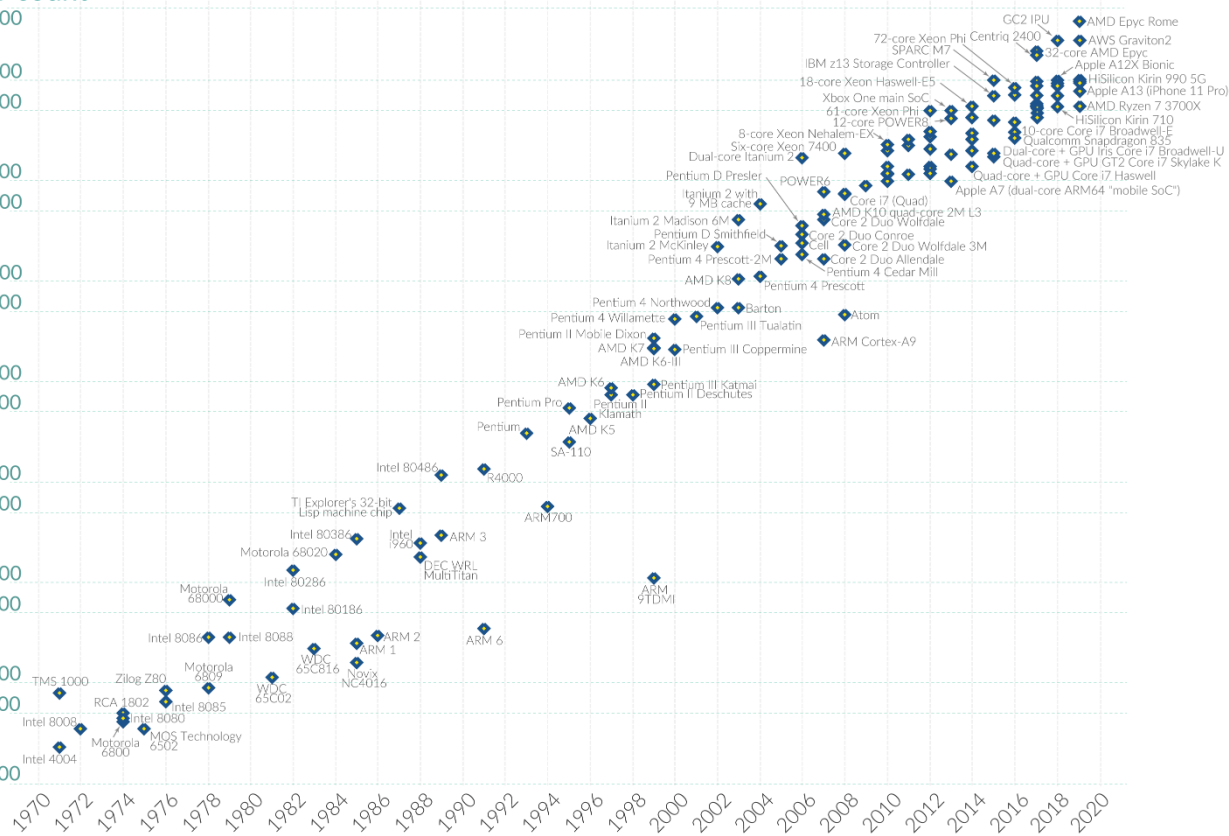
100,000

50,000

10,000

5,000

1,000

Data source: Wikipedia ([wikipedia.org/wiki/Transistor_count](https://en.wikipedia.org/wiki/Transistor_count))

OurWorldinData.org – Research and data to make progress against the world's largest problems.

Licensed under CC-BY by the authors Hannah Ritchie and Max Roser.

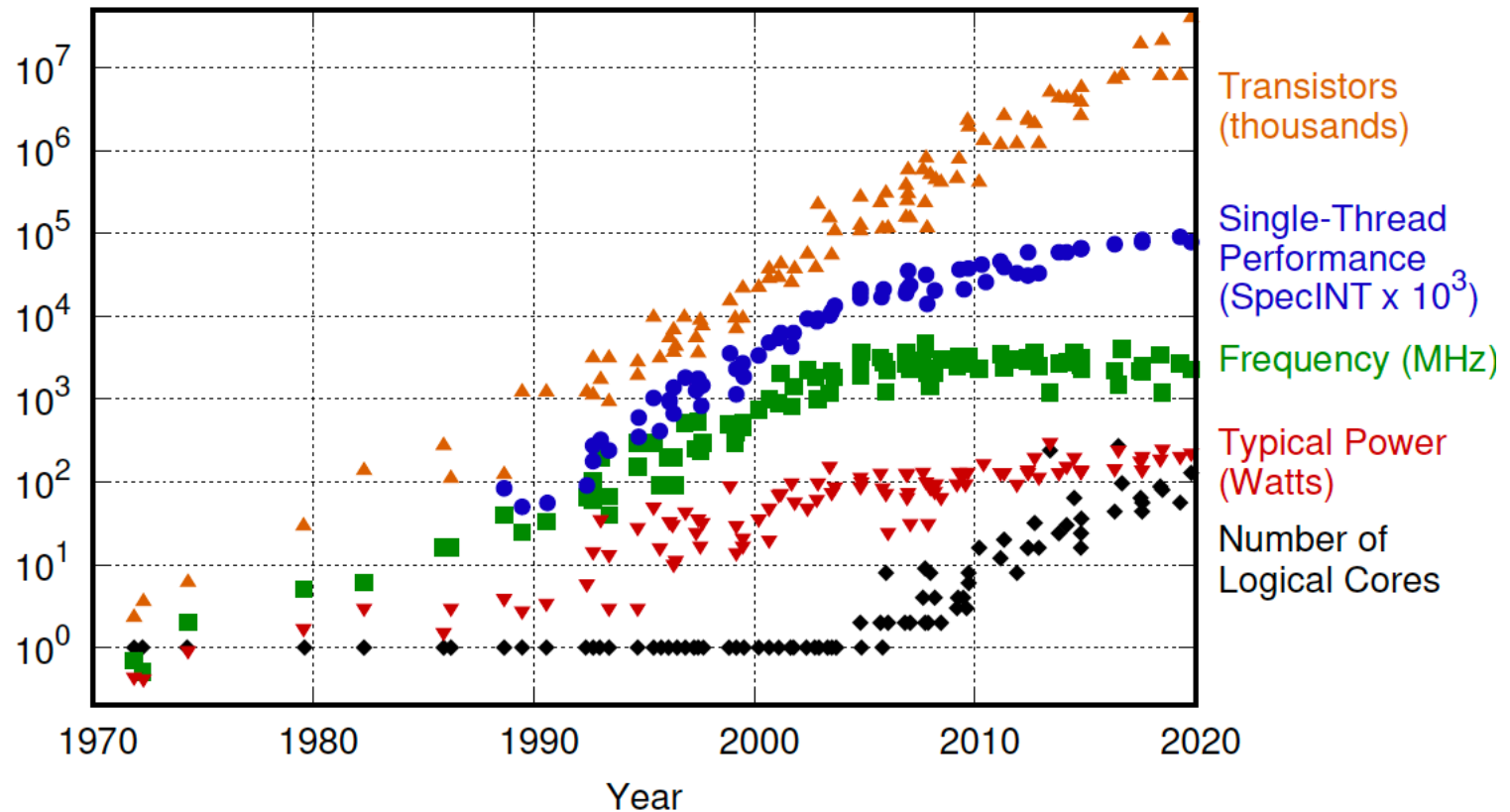
Obrázky převzaty z:

- https://en.wikipedia.org/wiki/Moore%27s_law

Motivace

Nárůst výkonu jednotlivého jádra; počtu jader

48 Years of Microprocessor Trend Data

Original data up to the year 2010 collected and plotted by M. Horowitz, F. Labonte, O. Shacham, K. Olukotun, L. Hammond, and C. Batten
New plot and data collected for 2010-2019 by K. Rupp

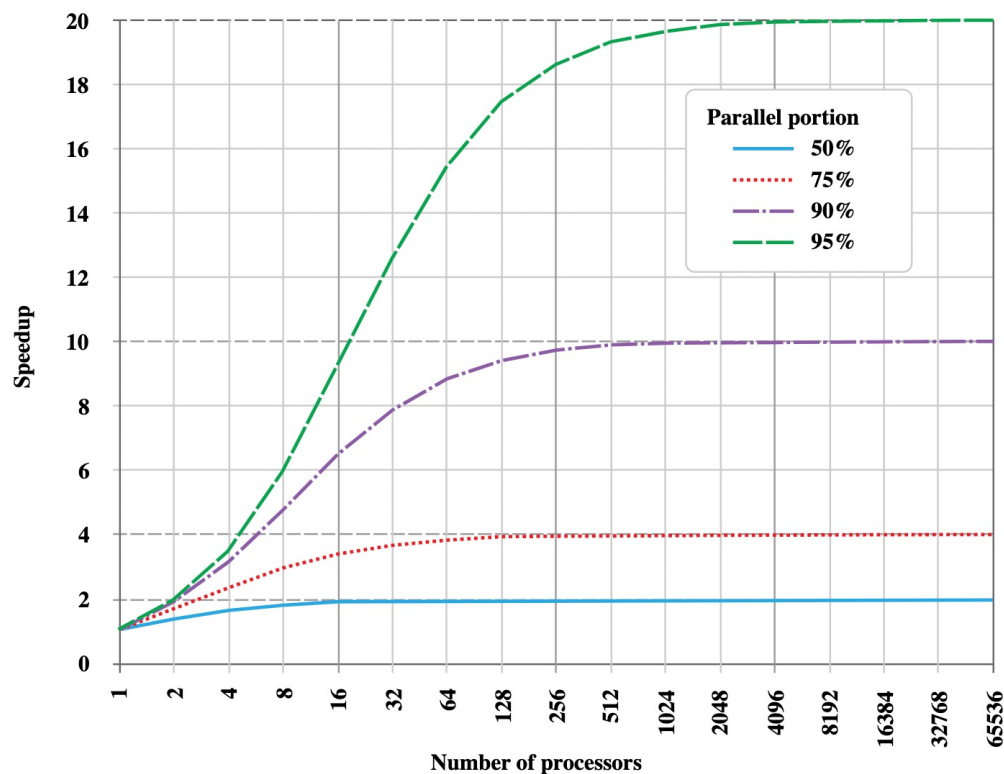
Data viz:

• <https://zenodo.org/record/3947824#.YCBhyhNKhpI>

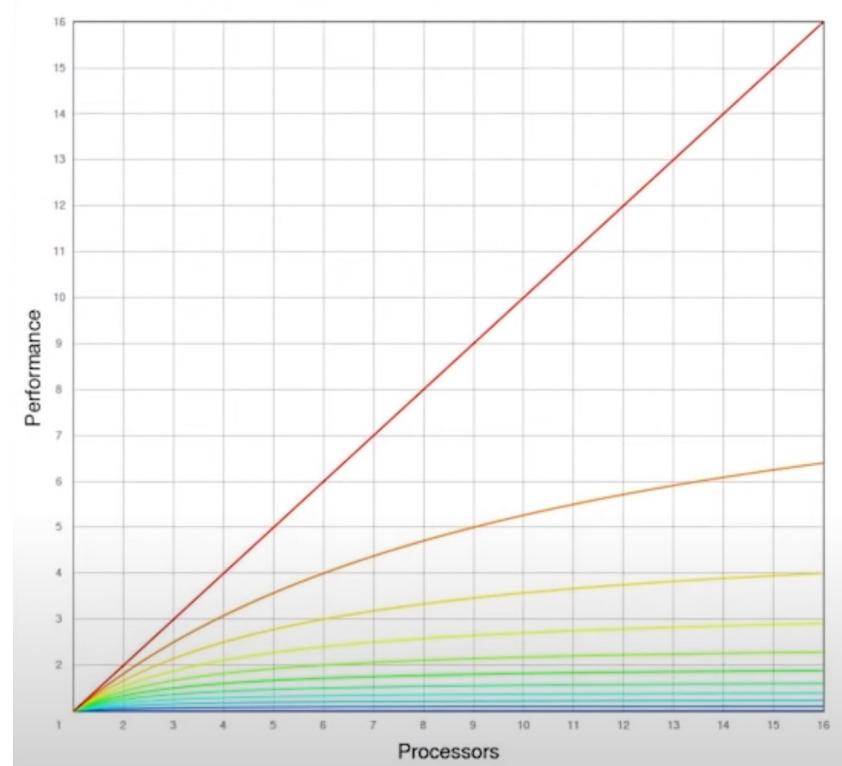
Motivace

Amdahlův zákon: Zrychlení je omezené neparalelizovatelným kódem

Log-lineární graf

Lineární graf

Grafy z:

- <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ea/AmdahlsLaw.svg>
- <https://www.youtube.com/watch?v=QIH8pXbneI>

Motivace

Neparalelizovatelný kód je dán jazykem a knihovnou, kterou užíváte

AMD Threadripper 3990X + NVIDIA GeForce RTX 4090 Ti

- Jednovláknová aplikace: 49 GFLOPS (Geekbench 4)
  - Tj. limit pro použití běžného C++ je pod 0.05 % celkového výkonu
- Vícevláknová aplikace: 3732 GFLOPS (Geekbench 4)
  - Tj. limit pro použití pthreads, C++23, nebo OpenMP do verze 4.5 je pod 4% celkového výkonu
- Vícevláknová aplikace s GPGPU: přes 100 TFLOPS (AIDA, single-precision, overclocking)
  - Celkový výkon je dostupný při použití OpenMP od verze 4.5, SYCL, a dalších (CUDA, OpenGL, DirectX Compute)

Pthreads vs. C++ vs. OpenMP vs. SYCL

Co znáte z OSY (pthreads)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <pthread.h>

const int thread_count = 10;
void* Hello(void* rank);

int main(int argc, char* argv[]) {
    long thread;
    pthread_t *thread_handles;
    thread_handles = (pthread_t*)malloc(thread_count * sizeof(pthread_t));
    for (thread = 0; thread < thread_count; thread++)
        pthread_create(&thread_handles[thread], NULL,
                      Hello, (void *) thread);
    printf("Hello from the main thread\n");
    for (thread = 0; thread < thread_count; thread++)
        pthread_join(thread_handles[thread], NULL);

    free(thread_handles);
    return 0;
}

void* Hello(void* rank) {
    long my_rank = (long) rank;
    printf("Hello from thread %ld of %d\n", my_rank, thread_count);
    return NULL;
}
```


Pthreads vs. C++ vs. OpenMP vs. SYCL

Ochutnávka (OpenMP)

```
#include <iostream>
#include <vector>
#include "omp.h"

const int thread_count = 10;

void Hello() {
    int my_rank = omp_get_thread_num();
    int threads = omp_get_num_threads();
    std::cout << "Hello from thread " << my_rank << " of " << threads << std::endl;
}

int main(int argc, char* argv[]) {
    #pragma omp parallel num_threads(thread_count)
    Hello();
    return 0;
}
```

- nutno překládat s přepínačem `-fopenmp`
  - (např. `g++ -fopenmp openmp-hello.cpp -o openmp-hello`)

Pthreads vs. C++ vs. OpenMP vs. SYCL

Ochutnávka (C++11)

```
#include <iostream>
#include <thread>
#include <vector>

const int thread_count = 10;
void Hello(long my_rank);

int main(int argc, char* argv[]) {
    std::vector<std::thread> threads;
    for (int thread=0; thread < thread_count; thread++) {
        threads.push_back(std::thread(Hello, thread));
    }

    std::cout << "Hello from the main thread\n";

    for (int thread=0; thread < thread_count; thread++) {
        threads[thread].join();
    }

    return 0;
}

void Hello(long my_rank) {
    std::cout << "Hello from thread " << my_rank << " of " << thread_count << std::endl;
}
```

Nicolai Josuttis: "it is almost impossible to use it easily and right"

Pthreads vs. C++ vs. OpenMP vs. SYCL

Ochutnávka (C++20)

```
#include <iostream>
#include <thread>
#include <vector>

const int thread_count = 10;
void Hello(long my_rank);

int main(int argc, char* argv[]) {
    std::vector<std::thread> threads;
    for (int thread=0; thread < thread_count; thread++) {
        threads.push_back(std::jthread(Hello, thread));
    }

    std::cout << "Hello from the main thread\n";

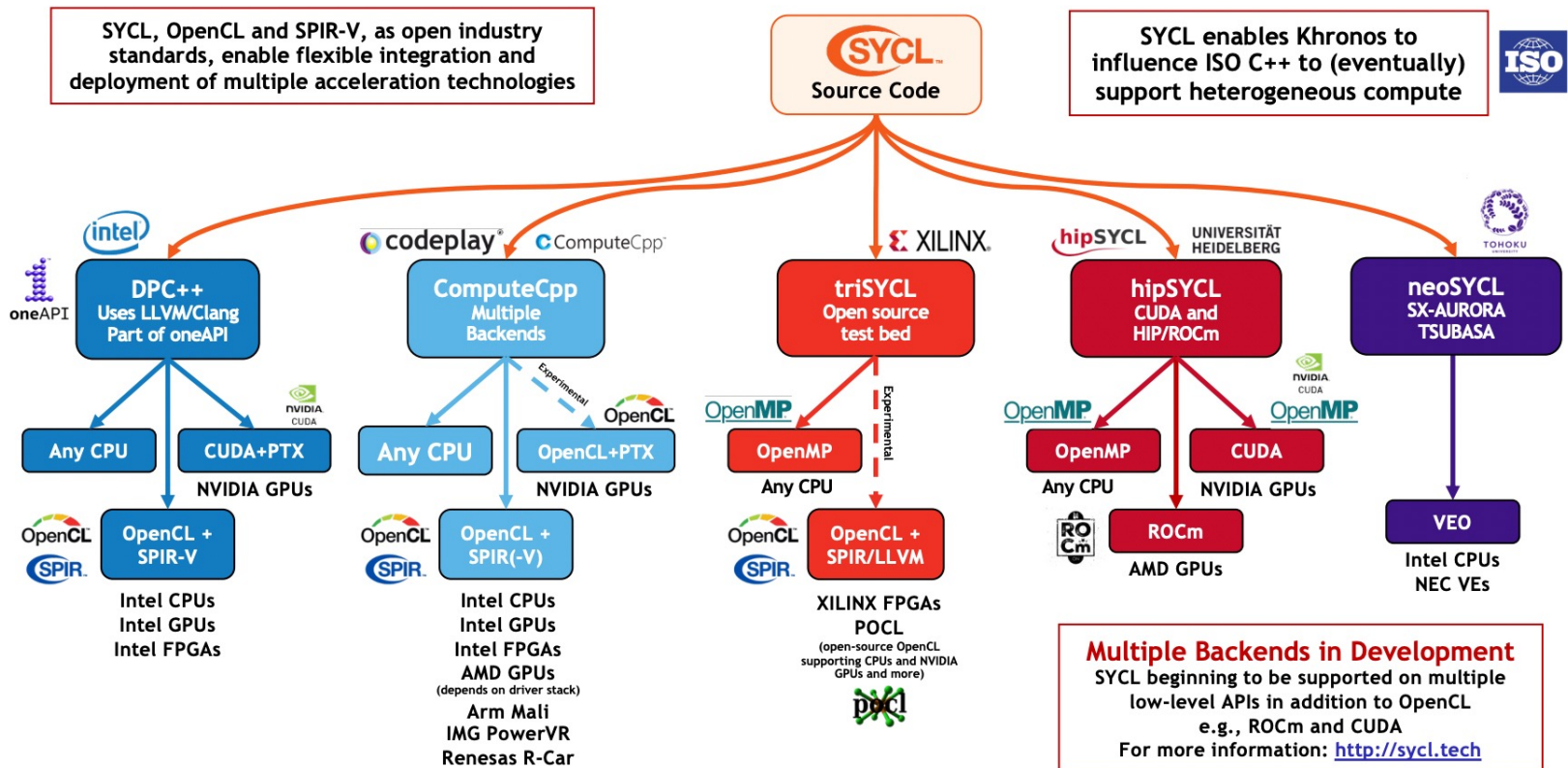
    return 0;
}

void Hello(long my_rank) {
    std::cout << "Hello from thread " << my_rank << " of " << thread_count << std::endl;
}
```

Specifikace byla schválena v listopadu 2020. GCC 11 má dobrou podporu.

Pthreads vs. C++ vs. OpenMP vs. SYCL

Ochutnávka (SYCL)

Viz <https://www.khronos.org/assets/uploads/developers/presentations/SYCL-2020-Launch-Feb21.pdf>

Pthreads vs. C++ vs. OpenMP vs. SYCL

Ochutnávka (SYCL)

```
#include <CL/sycl.hpp>
#include <iostream>

using namespace cl::sycl;
const int nElems = 64u;

class assign_elements;

int main() {
    int data[nElems] = {0};
    try {
        default_selector selector;
        queue myQueue(selector, [](exception_list l) {
            for (auto ep : l) {
                try {
                    std::rethrow_exception(ep);
                } catch (const exception& e) {
                    std::cout << "Asynchronous exception caught:\n" << e.what();
                }
            }
        });
        buffer<int, 1> buf(data, range<1>(nElems));
        myQueue.submit([&](handler& cgh) {
            auto ptr = buf.get_access<access::mode::read_write>(cgh);
            auto myRange = nd_range<1>(range<1>(nElems), range<1>(nElems / 4));
            auto myKernel = ([=](nd_item<1> item) {
                ptr[item.get_global_id()] = item.get_global_id()[0];
            });
            cgh.parallel_for<assign_elements>(myRange, myKernel);
        });
    } catch (const exception& e) {
        std::cout << "Synchronous exception caught:\n" << e.what();
        return 2;
    }
    return 0;
}
```

Motivace

Máme cloud, ne?

The screenshot shows the AWS website navigation bar with links for Products, Solutions, Pricing, Documentation, Learn, Partner Network, and AWS Marketplace. Below this, the 'AWS HPC' section is highlighted, with sub-links for Overview, Solution Components, Getting Started, and Resources. The main heading reads 'AWS ParallelCluster' with the subtext 'Quickly build HPC compute environments on AWS'.

The screenshot shows the Google Cloud website with the article 'Set up Message Passing Interface for HPC'. The article is dated 08/06/2020 and is 5 minutes to read. It features a search bar and a 'Filter by title' input. The main text explains that the Message Passing Interface (MPI) is an open library and de-facto standard for distributed memory parallelization, commonly used across many HPC workloads. It mentions that HPC workloads on RDMA capable H-series and N-series VMs can use MPI to communicate over the low latency and high bandwidth InfiniBand network. The article also notes that SR-IOV enabled VM sizes on Azure (HBv2, HB, HC, NCV3, NDv2) allow almost any flavor of MPI to be used with Mellanox OFED. On non-SR-IOV enabled VMs, supported MPI implementations use the Microsoft Network Direct (ND) interface to communicate between VMs. Hence, only Microsoft MPI (MS-MPI) 2012 R2 or later and Intel MPI 5.x versions are supported. Later versions (2017, 2018) of the Intel MPI runtime library may or may not be compatible with the Azure RDMA drivers. Finally, it states that for SR-IOV enabled RDMA capable VMs, CentOS-HPC version 7.6 or a later version VM images in the Marketplace are optimized and pre-loaded with the OFED drivers for RDMA and various commonly used MPI libraries and scientific computing packages and are the easiest way to get started.

The screenshot shows the Kubernetes website with the article 'How does the Horizontal Pod Autoscaler work?'. The diagram illustrates the Horizontal Pod Autoscaler (HPA) mechanism. It shows a 'Horizontal Pod Autoscaler' box at the bottom, which connects to an 'RC / Deployment' box. Inside the 'RC / Deployment' box, there is a 'Scale' box. This 'Scale' box then connects to multiple 'Pod' boxes (Pod 1, Pod 2, ..., Pod N) at the top, indicating that the HPA scales the number of pods in the cluster.

The screenshot shows the Apache Spark website with the 'Speed' section. The text states: 'Apache Spark™ is a unified analytics engine for large-scale data processing.' and 'Run workloads 100x faster.' Below this, a bar chart compares the running time in seconds for Hadoop and Spark. The chart shows Hadoop with a running time of 110 seconds and Spark with a running time of 0.9 seconds. The caption below the chart reads: 'Logistic regression in Hadoop and Spark'.

Engine	Running time (s)
Hadoop	110
Spark	0.9

Více viz:

- https://docs.aws.amazon.com/parallelcluster/latest/ug/tutorials_03_batch_mpi.html
- <https://cloud.google.com/solutions/best-practices-for-using-mpi-on-compute-engine>
- <https://docs.microsoft.com/en-us/azure/virtual-machines/workloads/hpc/setup-mpi>
- <https://kubernetes.io/docs/tasks/run-application/horizontal-pod-autoscale/>
- <https://spark.apache.org/>

Motivace

Máme cloud, ne?

Oracle Real Application Clusters features

Key capabilities

Flexibility

Scalability

Availability

Scalability

Scale features and functions

Rapidly scale all Oracle Database features and functions across multiple instances to address sudden changes in customer workloads, without the need for manual intervention.

No application changes

Scale applications up to one hundred nodes in a cluster without application changes, improving DBA and developer productivity.

More scalable analytics

Oracle RAC allows customers to easily scale analytics workloads by eliminating the need for replica databases and database level conflict resolution, significantly improving database administrator productivity.

 [Scale enterprise applications with Oracle RAC \(1:23\)](#)

Production use of Raft [\[edit \]](#)

- [CockroachDB](#) uses Raft in the Replication Layer. [\[5\]](#)
- [Etcd](#) uses Raft to manage a highly-available replicated log [\[6\]](#)
- [Hazelcast](#) uses Raft to provide its CP Subsystem, a strongly consistent layer for distributed data structures. [\[7\]](#)
- [MongoDB](#) uses a variant of Raft in the replication set.
- [Neo4j](#) uses Raft to ensure consistency and safety. [\[8\]](#)
- [RabbitMQ](#) uses Raft to implement durable, replicated FIFO queues. [\[9\]](#)
- [Apache Cassandra](#) NoSQL database uses Paxos for [Light Weight Transaction feature only](#) [↗](#)
- Amazon Elastic Container Services uses Paxos to maintain [a consistent view of cluster state](#) [↗](#)
- Amazon DynamoDB uses the Paxos algorithm for [leader election and consensus](#) .

Více viz:

- <https://www.oracle.com/database/real-application-clusters/#rc30p3>
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Raft_\(algorithm\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Raft_(algorithm))
[https://en.wikipedia.org/wiki/Paxos_\(computer_science\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Paxos_(computer_science))

Organizační

Kdo jsme

Přednášející

Jakub Mareček

Michal Jakob

Cvičící

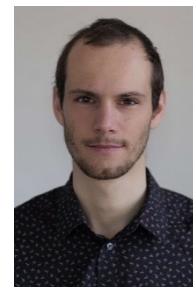
Peter Macejko

David Fiedler

Jan Mrkos

David Milec

Matěj Kafka

Michal Slouka

Organizační

Kde a kdy jsme

B4B36PDV - Paralelní a distribuované výpočty (2P+2C) - 1.-8. týden																	
hodina	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
čas	07:30	08:15	09:15	10:00	11:00	11:45	12:45	13:30	14:30	15:15	16:15	17:00	18:00	18:45	19:45	20:30	
pondělí																	
úterý																	
středa							KN:E-107 Mareček J., Jakob M. 1 (119 stud.)					KN:E-311 Kafka M. 101 (20 stud.)	KN:E-311 Kafka M. 102 (20 stud.)				
čtvrtek			KN:E-311 Macejko P. 105 (20 stud.)			KN:E-311 Macejko P. 106 (20 stud.)					KN:E-310 Fiedler D. 104 (20 stud.)	KN:E-310 Slouka M. 107 (19 stud.)					
pátek																	
	Přednášky				Cvičení				Laboratoře				Ostatní				
pondělí																	
úterý																	
středa							KN:E-107 Mareček J., Jakob M. 1 (119 stud.)					KN:E-311 Milec D. 101 (20 stud.)	KN:E-311 Mrkos J. 102 (20 stud.)				
čtvrtek			KN:E-311 Macejko P. 105 (20 stud.)			KN:E-311 Macejko P. 106 (20 stud.)					KN:E-310 Mrkos J. 104 (20 stud.)	KN:E-310 Milec D. 107 (19 stud.)					
pátek																	
	Přednášky				Cvičení				Laboratoře				Ostatní				

Organizační

Co chceme

- Paralelní část
  - Motivace: programování her, AI
  - Získat základní informace a prostor pro praktické zkušenosti v oblasti programování efektivních paralelních programů
  - Paralelní programování jednoduchých algoritmů a vliv různých způsobů paralelizace na rychlost výpočtu
- Distribuovaná část
  - Motivace: Oracle Real Application Cluster
  - Konzistence a shoda v distribuovaných systémech

Přehled paralelní části

- Základní úvod
  - Souběh (race condition), uváznutí (deadlock), iluze sdílení (false sharing).
  - Hardwarová vlákna, softwarová vlákna, synchronizační primitiva
- C++: C++20 jthready, C++23 coroutines
- OpenMP
  - Specifikace nadstavby nad kompilátorem (např. C, C++, Fortran).
Kdysi hardwarová vlákna (např. pthreads), od verze 5.0 softwarová vlákna (tasks) a podpora GPGPU.
- SYCL
  - Specifikace nadvstavby nad kompilátorem (např. C++) a knihovny pro zjednodušení implementace paralelních programů na CPU i GPGPU.

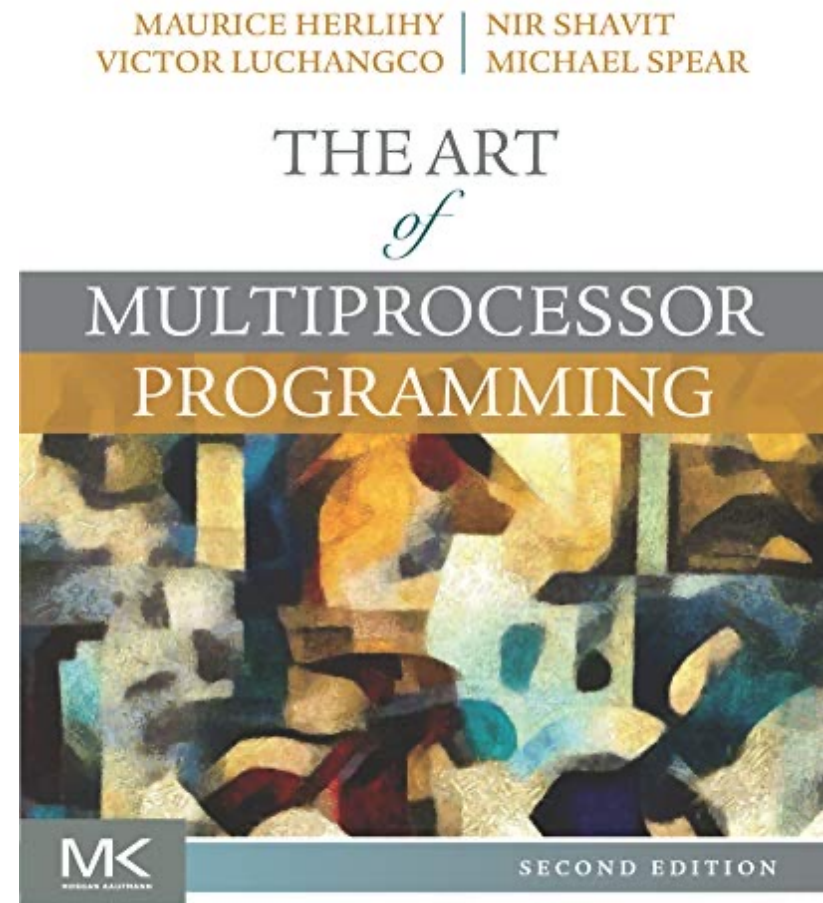
Přehled paralelní části

- Techniky dekompozice
- Datové struktury umožňující přístup vícero vláken
- Základní paralelní řadící algoritmy a vektorové instrukce
- Základní paralelní maticové algoritmy

Materiály k paralelní části

Principy

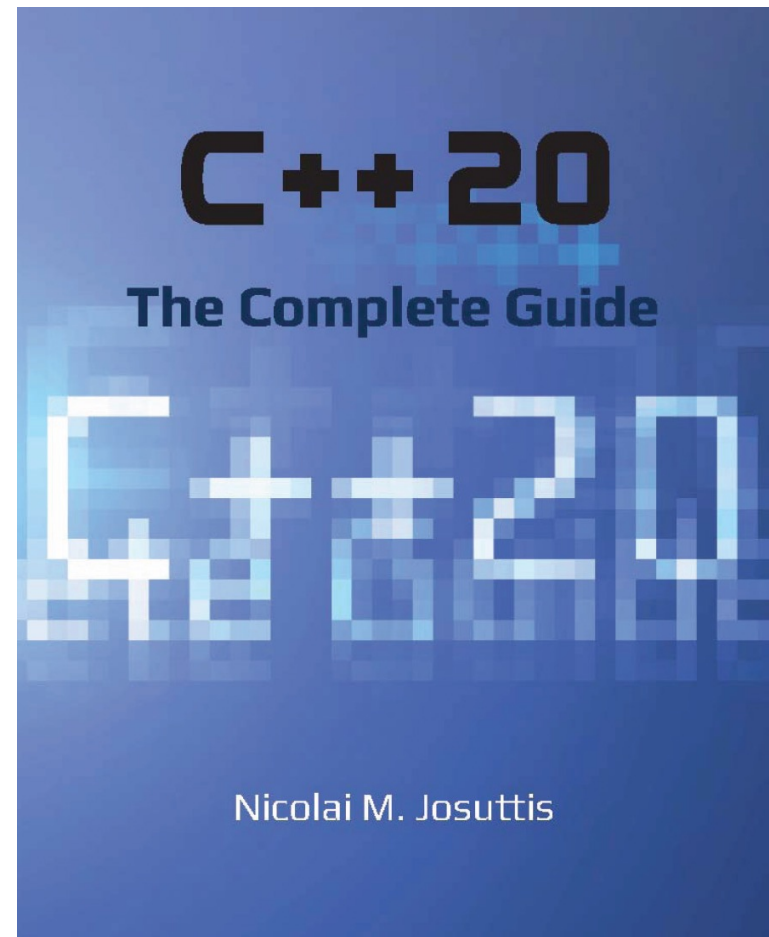
- Standardní učebnice: The Art of Multiprocessor Programming (by Maurice Herlihy, Nir Shavit, Victor Luchangco, and Michael Spear).
- Druhé vydání (září 2020).
Kapitola 1: Úvod
Kapitola 2: Vzájemné vyloučení
Kapitola 9: Seznamy
Kapitola 12: Řazení
Kapitola 16: Rozvrhování
- Viz také
<https://www.youtube.com/watch?v=nrUaszqrlvi8>.

Materiály k paralelní části

C++23

- Standardní učebnice:
C++20 - The Complete Guide
(by Nicolai M. Josuttis).
- První vydání (listopad 2022).
<http://cppstd20.com/>
- Kapitoly:
  - 12: jthread
  - 13: Concurrency
  - 14: Coroutines
- Viz také
<https://en.cppreference.com/w/cpp/thread>
(povoleno na praktické zkoušce)

Materiály k paralelní části

OpenMP

- Standardní dokumentace OpenMP:
<https://www.openmp.org/resources/refguides/>
je povolena na praktické zkoušce. Nikoli příklady
<https://github.com/OpenMP/Examples/>
- Velmi praktické rady: Using OpenMP (Portable Shared Memory Parallel Programming, by Barbara Chapman, Gabriele Jost and Ruud van der Pas). Vydání z roku 2007 je dostupné přes NTK.
- Neformální úvod: Programming on Parallel Machines (by Norm Matloff), 2012, k dispozici zdarma on-line

Materiály k paralelní části

Protoskripta

- Protoskripta:
Parallel Programming in C++.
- Postupně na webu předmětu:
- <https://cw.fel.cvut.cz/wiki/courses/b4b36pdv/lectures/start>
- Řada příkladů.

An example of the use of coroutines.

```
1 // inspired by
  ↳ https://www.incredibuild.com/blog/cpp-coroutines-lets-play-with-them
2
3 #include <coroutine>
4 #include <generator>
5 #include <iostream>
6 #include <syncstream>
7 #include <memory>
8 #include <string>
9
10 std::generator<char> split-by-value(std::string s) {
11     for (char ch : ps) {
12         co_yield ch;
13     }
14 }
15
16 std::generator<char>
  ↳ split-by-uniqueptr(std::unique_ptr<std::string> ps) {
17     for (char ch : *ps) {
18         co_yield ch;
19     }
20 }
21
22 int main() {
23     for (char ch : split-by-value("test")) {
24         std::osyncstream(std::cout) << ch << '\n';
25     }
26     for (char ch :
  ↳ split-by-uniqueptr(std::make_unique<std::string>("west")))
  ↳ {
27         std::osyncstream(std::cout) << ch << '\n';
28     }
29 }
```


Bonusová úroveň

Práce s větším hardware

- RCI ČVUT cluster
  - n01-20 CPU nodes: 24 cores/48 threads 3.2GHz (2 x Intel Xeon Scalable Gold 6146), 384GB RAM,
  - n21-n32 GPU nodes: 36 cores/72 threads 2.7GHz (2 x Intel Xeon Scalable Gold 6150), 384GB RAM, 4 x Tesla V100 with NVLink,
  - n33 multi-CPU node: 192 cores/ 384 threads 2.1GHz (8 x Intel Xeon Scalable Platinum 8160), 1536GB RAM

How to start to work on RCI cluster

There are information mainly for new users and also links to follow-up parts of the documentation.

Account

RCI Account is required for access to RCI cluster. This account is automatically created for all researches working on RCI project. Non RCI researchers can obtain access to RCI cluster for one year by [filling registration form](#).

Bonusová úroveň

- Metacentrum
  - spojení výpočetních prostředků akademické sítě
  - volně dostupné pro akademické pracovníky, studenty
  - mnoho dostupných strojů (CPU, GPU, Xeon Phi)
  - <https://metavo.metacentrum.cz/pbsmon2/hardware>
- IT4Innovations (www.it4i.cz)
  - 30 000 jader v Ostravě, příkon přes 1MW
  - komerční výpočty, lze zažádat a získat výpočetní čas pro výzkum

Hodnocení

- Domácí úkoly (40%)
  - Malé domácí úkoly (7x)
  - Velké domácí úkoly (2x)
- Praktický test z paralelního programování (20%).
Za COVIDu online, letos nejspíše v učebně.
- Teoretický test (40%).
Podle ní dva roky v Brute jako výběr z více možností.

Pro úspěšné ukončení musíte získat alespoň 50% z každé části

Hodnocení

- Malá tolerance zpoždění u odevzdávání úloh
- Problémy je dobré řešit včas na fóru CourseWare
  - <https://cw.fel.cvut.cz/wiki/courses/b4b36pdv/start>
- Prostředí BRUTE, CLion (<https://download.cvut.cz/jetbrains/>), příp. Windows Subsystem for Linux

Malé úlohy

Zpoždění	Penalizace
$0h < x \leq 1h$	-0.5b
$1h < x \leq 24h$	-1b
$24h < x$	-2b

Semestrální úlohy

Zpoždění	Penalizace
$0h < x \leq 1h$	-1b
$1h < x \leq 12h$	-2b
$12h < x \leq 3d$	-6b
$3d < x \leq 6d$	-10b
$6d < x$	-100%

Co udělat pro úspěšné zvládnutí PDV?

- Programovat
  - zkoušejte si kódy z přednášek, upravujte je, analyzujte co se stane
  - nechte si čas na vypracování domácích úkolů

• Přemýšlet

- paralelní / distribuované programy se špatně ladí
- chyby ve vícevláknové aplikaci se těžko odhalují
- pokud program nepracuje jak očekáváte (např. není dostatečně rychlý, výsledek není správný), **zastavte se a zamyslete se proč tomu tak je**

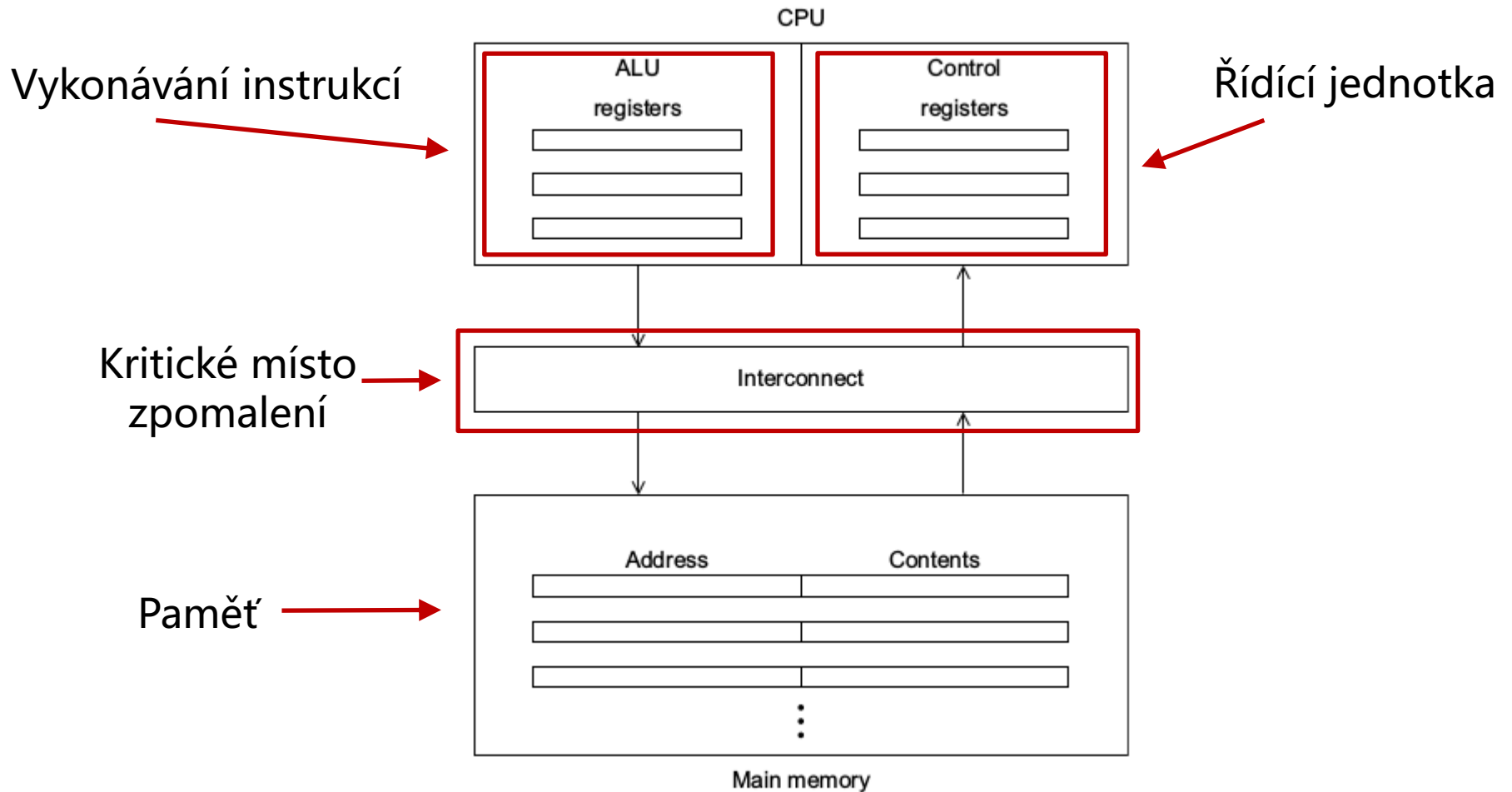

Zbytek dnešní přednášky: Opakování

- Potřebný HW základ a krátká historie
- Jednoduché příklady (jak to dělat a nedělat);
Vliv architektury
- Nové státnicové otázky

Potřebný HW základ

Von Neumannova architektura

Krátká historie paralelních výpočtů

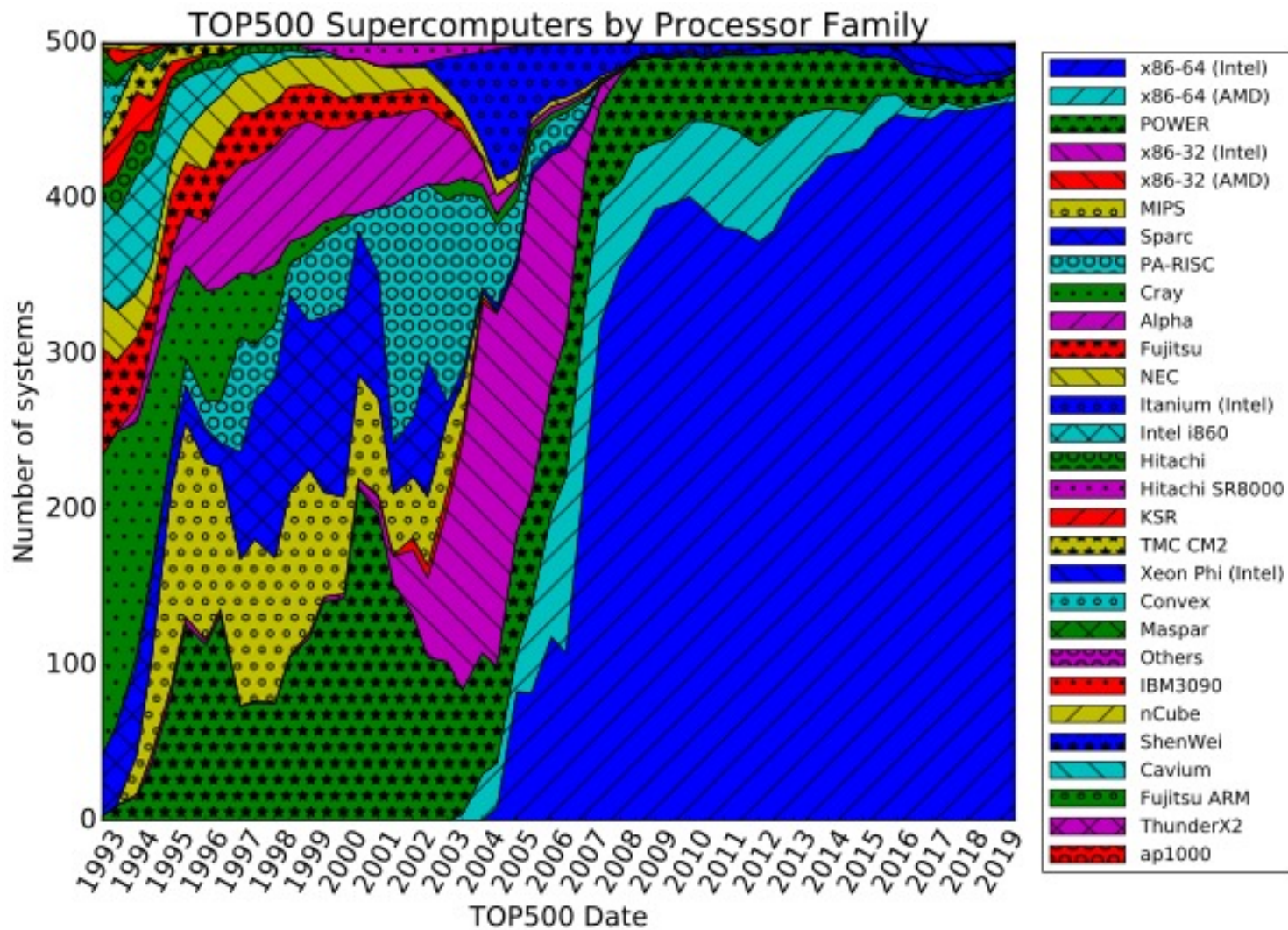
Dnešní paralelní stroje

Krátká historie paralelních výpočtů

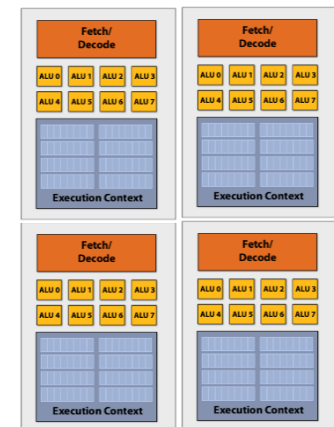
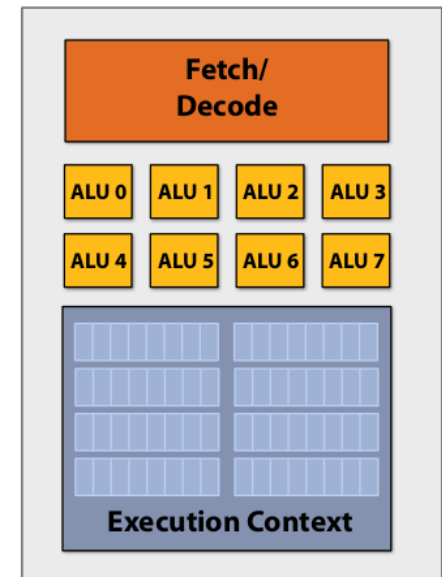
TOP 500 superpočítačů

Potřebný HW základ

Abstrakce paralelního hardware dle Flynnovy taxonomie

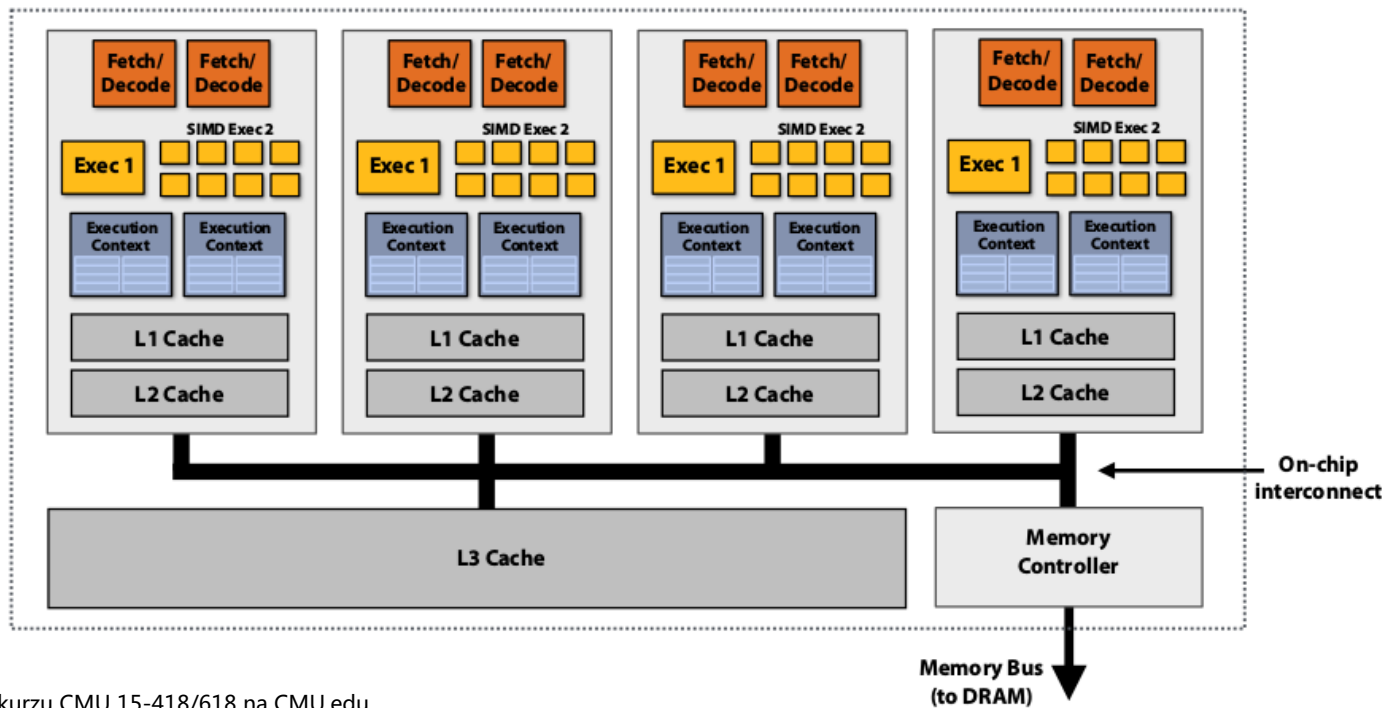
- SIMD (Single Instruction Multiple Data)
  - Jedna řídicí jednotka, vícero ALU jednotek
  - Datový paralelismus
  - Vektorové procesory, GPU
  - Běžné jádra CPU podporují SIMD paralelizmus
    - instrukce SSE, AVX
- MIMD (Multiple Instruction Multiple Data)
  - Více-jádrové procesory
    - např. i v mobilních telefonech
  - Různá jádra vykonávají různé instrukce
  - Víceprocesorové počítače

Potřebný HW základ

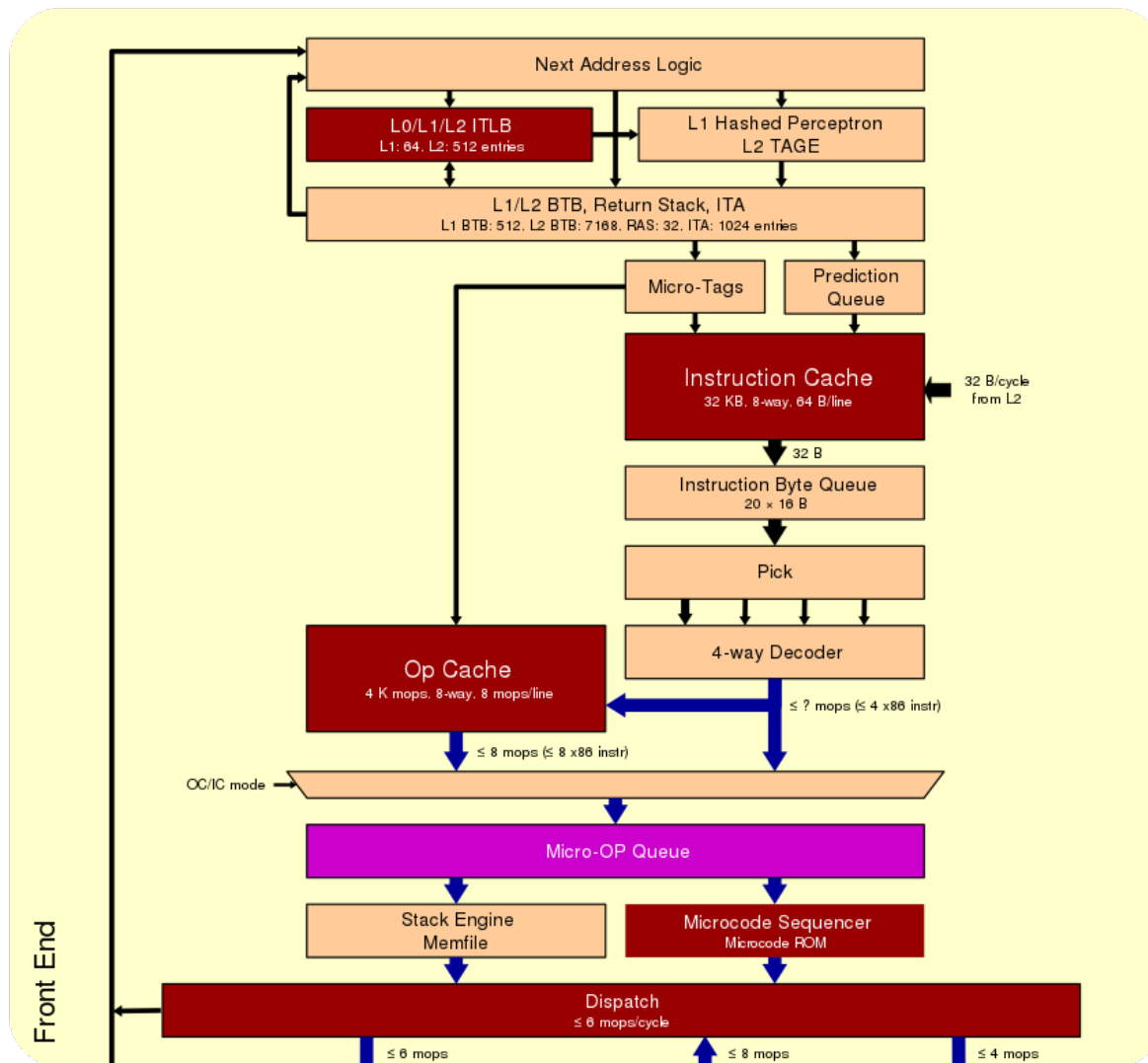
Abstrakce levného moderního procesoru

- Vyrovnávací paměť (CPU cache)
  - Programy často přistupují k paměti lokálně (lokalita v prostoru a čase)
  - Cache se upravuje po řádcích (lines)
- Každé jádro má vlastní cache + existuje společná cache

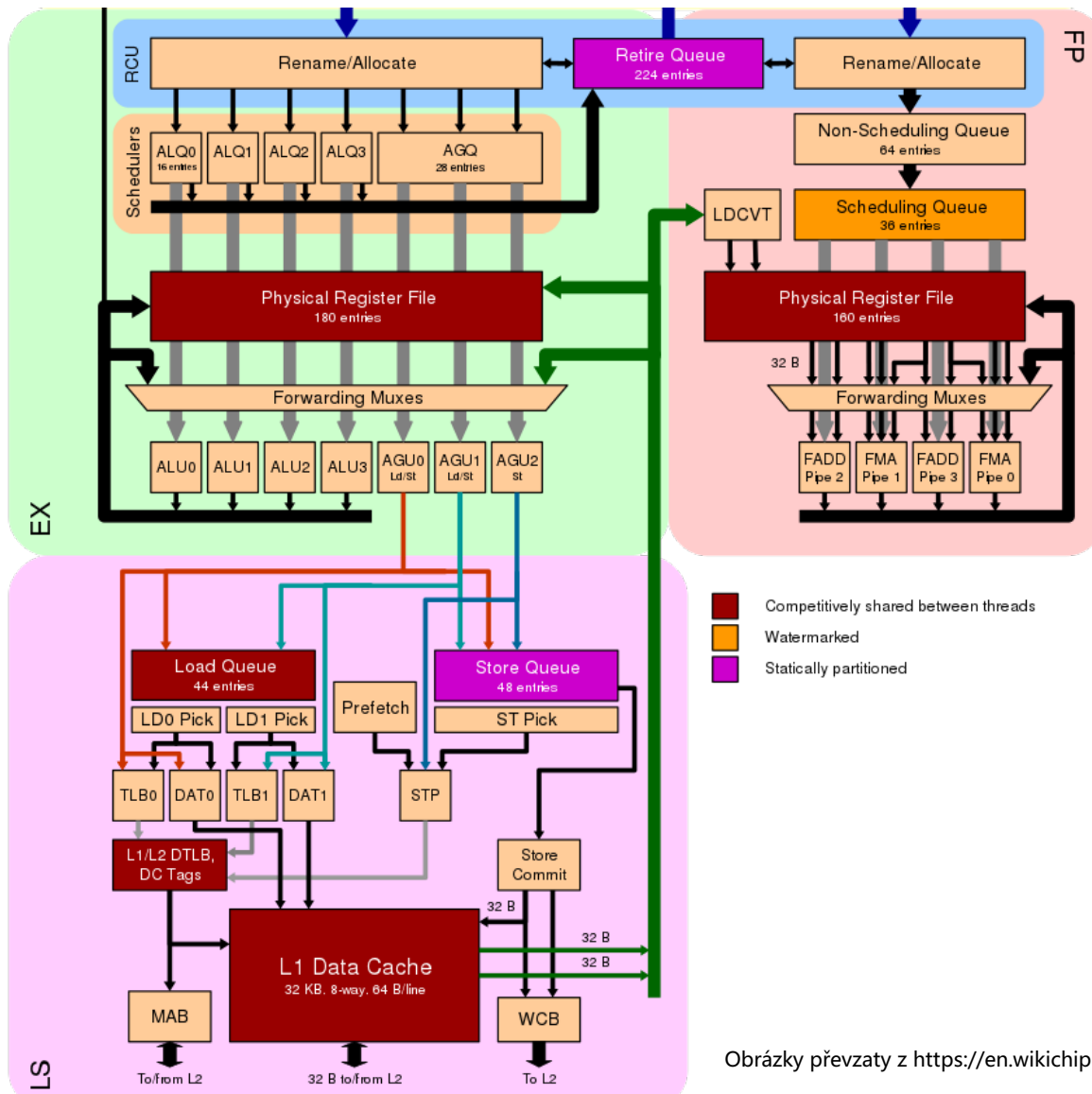
Potřebný HW základ

Realita levného moderního procesoru je podstatně složitější

Potřebný HW základ

Realita levného moderního procesoru je podstatně složitější

Potřebný HW základ

Pipelines

- Zopakujeme 5 konceptů z APO.
- Paralelizace na úrovni instrukcí (ILP). Příklad:
  - Chceme sečíst 2 vektory reálných čísel (float [1000])
  - 1 součet – 7 operací
    - Načtení (fetch)
    - Porovnání exponentů
    - Posun
    - Součet
    - Normalizace
    - Zaokrouhlení
    - Uložení výsledku
  - Bez ILP – $7 \times 1000 \times$ (čas 1 operace; 1ns)

Potřebný HW základ

Pipelines

- Paralelizace na úrovni instrukcí (ILP)
- Příklad:
  - Chceme sečíst 2 vektory reálných čísel (float [1000])
  - 1 součet – 7 operací
  - Bez ILP – 7x1000x (čas 1 operace; 1ns)
  - ILP (a 7 jednotek) – 1005 ns

Table 2.3 Pipelined Addition. Numbers in the Table Are Subscripts of Operands/Results

Time	Fetch	Compare	Shift	Add	Normalize	Round	Store
0	0						
1	1	0					
2	2	1	0				
3	3	2	1	0			
4	4	3	2	1	0		
5	5	4	3	2	1	0	
6	6	5	4	3	2	1	0
⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
999	999	998	997	996	995	994	993
1000		999	998	997	996	995	994
1001			999	998	997	996	995
1002				999	998	997	996
1003					999	998	997
1004						999	998
1005							999

Potřebný HW základ

Superskalární procesory

- Současné vyhodnocení vícero instrukcí
  - uvažme cyklus

```
for (i=0; i<1000; i++)  
  z[i]=x[i]+y[i];
```

- jedna jednotka může počítat z[0], druhá z[1], ...
- Speklativní vyhodnocení

```
z = x + y;  
if (z > 0)  
  w = x;  
else  
  w = y;
```

https://cw.fel.cvut.cz/wiki/_media/courses/b35apo/en/lectures/06/b35apo_lecture06-speculative.pdf

Vliv architektury

Cache

- Proč je důležité vědět o architektuře?
  - Uvažme příklad násobení matice vektorem

```
int x[MAXIMUM], int y[MAXIMUM], int A[MAXIMUM*MAXIMUM]
```

Varianta A

```
for ( int i = 0; i < MAXIMUM ; i ++)  
  for ( int j = 0; j < MAXIMUM ; j ++)  
    y[i] += A->at(i * MAXIMUM + j)*x[j];
```

Varianta B

```
for ( int j = 0; j < MAXIMUM ; j ++)  
  for ( int i = 0; i < MAXIMUM ; i ++)  
    y [i] += A->at(i * MAXIMUM + j)*x[j];
```

Který kód bude rychlejší?

Vliv architektury

Cache

```
for ( int i = 0; i < MAXIMUM ; i ++)  
  for ( int j = 0; j < MAXIMUM ; j ++)  
    y[i] += A->at(i * MAXIMUM + j)*x[j];
```



```
for ( int j = 0; j < MAXIMUM ; j ++)  
  for ( int i = 0; i < MAXIMUM ; i ++)  
    y [i] += A->at(i * MAXIMUM + j)*x[j];
```


- Pole jsou v paměti uložena sekvenčně (po řádcích)
- CPU při přístupu k $A[0][0]$ načte do cache vícero hodnot (cache line)

Cache Line	Elements of A			
0	$A[0][0]$	$A[0][1]$	$A[0][2]$	$A[0][3]$
1	$A[1][0]$	$A[1][1]$	$A[1][2]$	$A[1][3]$
2	$A[2][0]$	$A[2][1]$	$A[2][2]$	$A[2][3]$
3	$A[3][0]$	$A[3][1]$	$A[3][2]$	$A[3][3]$

- Při přístupu k $A[1][0]$ se změní celý řádek

V rámci paralelních programů může k podobným problémům docházet častěji

Paralelizace

Jednoduchý příklad

- Suma vektoru čísel

0	1	2	3	4	5	6	...	...	5×10^9
17	2	9	4	22	0	1			8

Jak paralelizovat?

- Mějme 4 jádra – každé jádro může sečíst čtvrtinu vektoru, pak sečteme částečné součty

Vláken	1	2	3	4
Čas	0.389s	0.262s	0.258s	0.244s

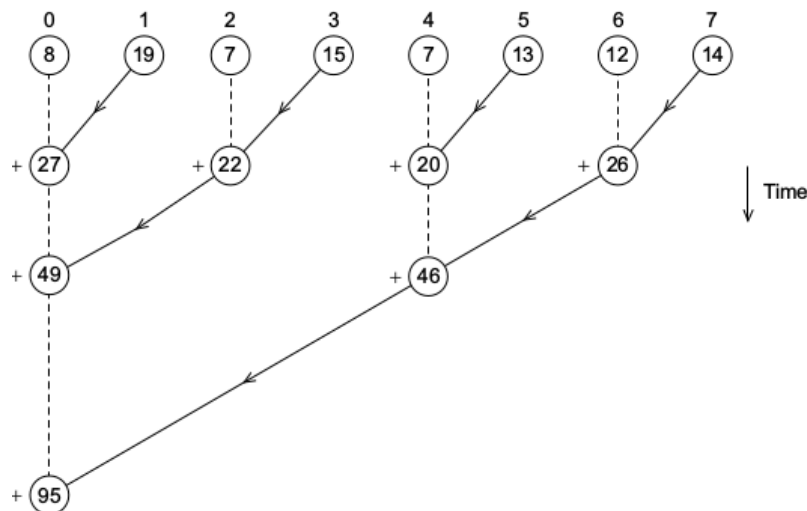
Paralelizace

Jednoduchý příklad

- Suma vektoru čísel

Co když máme tisíce jader?

- Pokud částečné součty sčítá pouze jedno jádro, kód není velmi efektivní

Pokročilejší příklad

- Zkusme sčítat celou část druhých odmocnin

sčítané pole

id vlákna

pole pro dílčí součty

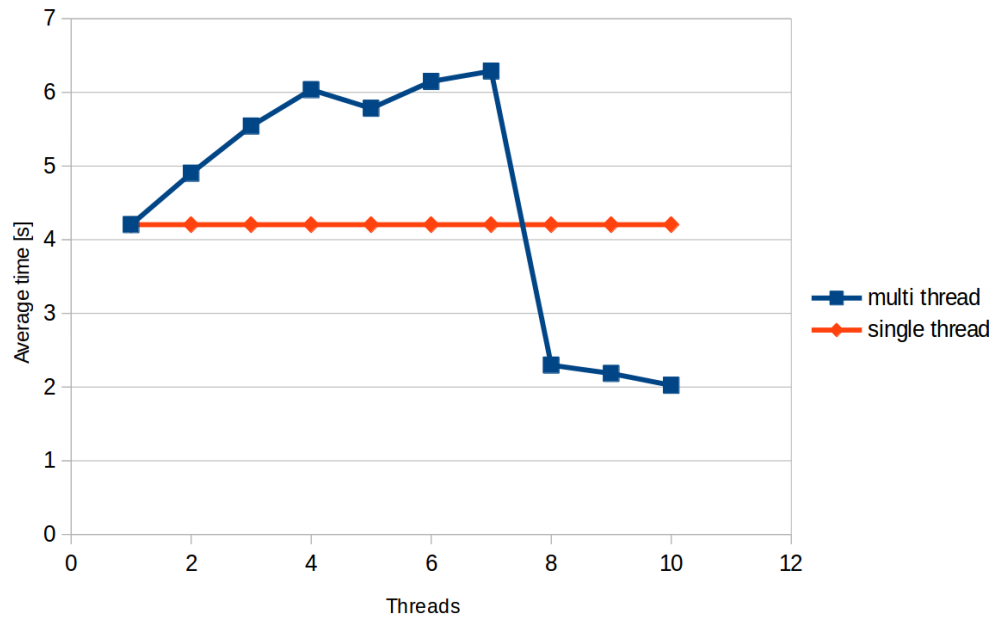
```
long sum(std::vector<int>& vector_to_sum, int thread, std::vector<long>& sums) {  
    for (int i=thread; i<SIZE; i += thread_count)  
        sums[thread] += sqrt(vector_to_sum[i]);  
  
    for (int j=1; j<log2(thread_count)+1; j++) {  
        if ((thread % (int)pow(2,j)) != 0) break;  
        int k = (int)pow(2,j-1);  
        if ((thread + k) >= thread_count) break;  
        if (threads[thread + k].joinable()) threads[thread + k].join();  
        sums[thread] += sums[thread + k];  
    }  
}
```

logaritmický
součet dílčích
výsledků

každé vlákno zapisuje na
vlastní index pole

Pokročilejší příklad

Jak nám to bude fungovat?

Nic moc :(

Pokročilejší příklad

Kde je chyba?


```
long sum(std::vector<int>& vector_to_sum, int thread, std::vector<long>& sums) {  
    for (int i=thread; i<SIZE; i += thread_count)  
        sums[thread] += sqrt(vector_to_sum[i]);  
  
    for (int j=1; j<log2(thread_count)+1; j++) {  
        if ((thread % (int)pow(2,j)) != 0) break;  
        int k = (int)pow(2,j-1);  
        if ((thread + k) >= thread_count) break;  
        if (threads[thread + k].joinable()) threads[thread + k].join();  
        sums[thread] += sums[thread + k];  
    }  
}
```

každé vlákno zapisuje na
vlastní index pole

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
17	2	9	4	22	0	1	0	0	8

Pokročilejší příklad

Kde je chyba?

```
long sum(std::vector<int>& vector_to_sum, int thread, std::vector<long>& sums) {  
    for (int i=thread; i<SIZE; i += thread_count)  
        sums[thread] += sqrt(vector_to_sum[i]);  
  
    for (int j=1; j<log2(thread_count)+1; j++) {  
        if ((thread % (int)pow(2,j)) != 0) break;  
        int k = (int)pow(2,j-1);  
        if ((thread + k) >= thread_count) break;  
        if (threads[thread + k].joinable()) threads[thread + k].join();  
        sums[thread] += sums[thread + k];  
    }  
}
```

- vlákno 0 upraví hodnotu
- jenže vlákno 0 má celý vektor **sums** v cache jádra
- a podobně i jiné vlákna
- při změně 1 hodnoty se musí zabezpečit konzistence

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
17	2	9	4	22	0	1	0	0	8

False Sharing

False Sharing

možné řešení

```
long sum_local(std::vector<int>& vector_to_sum, int thread, std::vector<long>& sums) {  
    long local = 0;  
    for (int i=thread; i<SIZE; i += thread_count) {  
        local += sqrt(vector_to_sum[i]);  
    }  
    sums[thread] = local;  
  
    for (int j=1; j<log2(thread_count)+1; j++) {  
        if ((thread % (int)pow(2,j)) != 0) break;  
        int k = (int)pow(2,j-1);  
        if ((thread + k) >= thread_count) break;  
        if (threads[thread + k].joinable()) threads[thread + k].join();  
        local += sums[thread + k];  
    }  
    sums[thread] = local;  
}
```

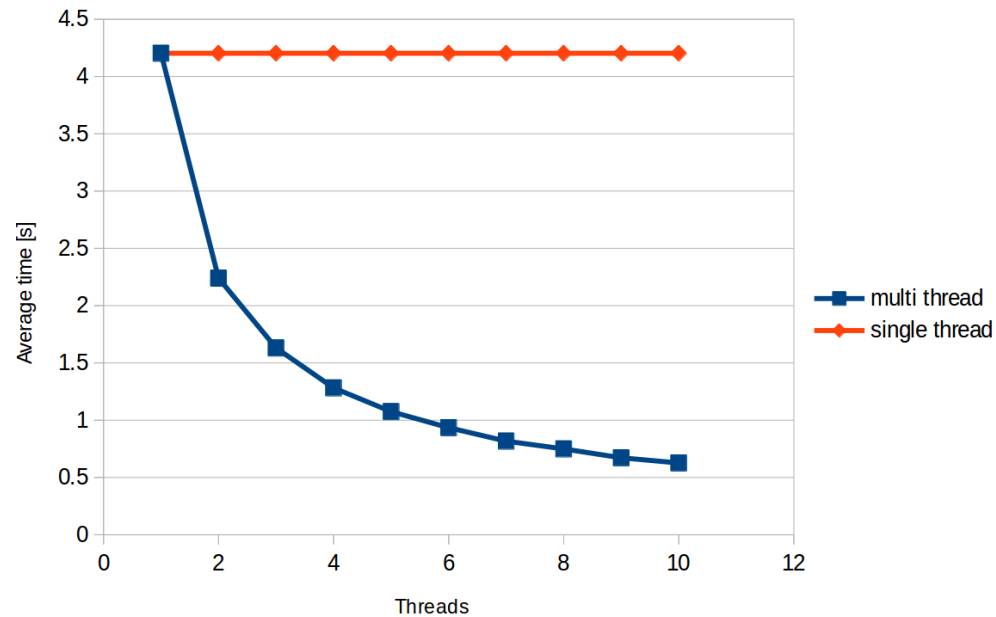
každé vlákno zapisuje
do lokální proměnné

pouze finální výsledek
se zapíše do vektoru

Potřebný HW základ

False Sharing

lokální proměnná – opravdu to pomůže?

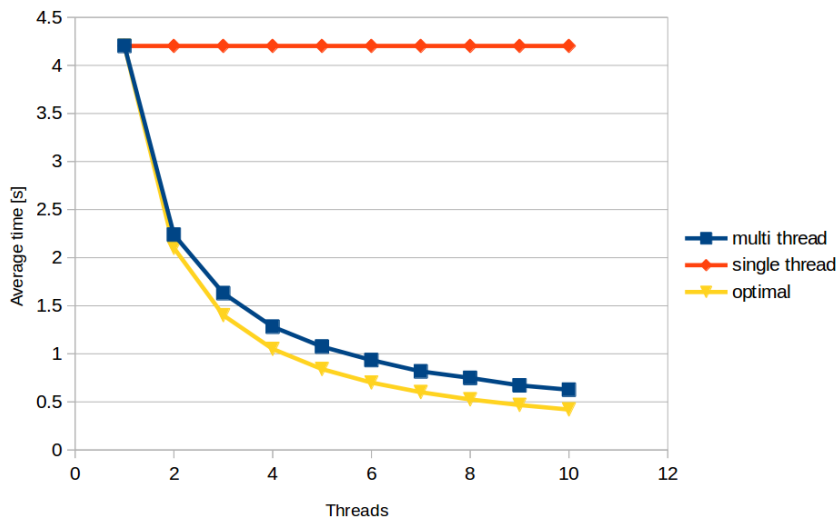
Paralelní programování

Měření zrychlení

Je dané zrychlení dostatečné? Můžeme být rychlejší?

- V optimálním případě se paralelní verze zrychluje proporcčně s počtem jader

Vláken	1	2	3	4
Čas	x	x/2	x/3	x/4

Často vyjádřeno jako zrychlení:

$$S = \frac{T_{serial}}{T_{parallel}}$$

Paralelní programování

Měření zrychlení

Můžeme se vždy dostat k lineárnímu zrychlení?

- Paralelní verze algoritmů mají (téměř) vždy další režii
  - spouštění vláken
  - zámky
  - synchronizace
  - ...
- Program/algoritmus často vyžaduje určitou sériovou část
  - Necht' jsme schopni přepsat 90% kódu s lineárním zrychlením
  - $$S = \frac{T_{serial}}{0.9 \times \frac{T_{serial}}{p} + 0.1 \times T_{serial}} \leq \frac{T_{serial}}{0.1 \times T_{serial}}$$
  - To znamená, že pokud sériový program trvá 20 sekund, nikdy nedosáhneme zrychlení větší než 10

Amdahlův zákon

Odpovídající státnicové otázky

Paralelní část

Hardwarová podpora pro paralelní výpočty: (super)skalární architektury, pipelining, spekulativní vyhodnocování, vektorové instrukce, vlákna, procesy, GPGPU.

Hierarchie cache pamětí.

Komplikace v paralelním programování: souběh (race condition), uváznutí (deadlock), iluze sdílení (false sharing).

Podpora paralelního programování v C a C++: pthreads, thread, jthread, atomic, mutex, lock_guard.

Podpora paralelního programování v OpenMP: sériově-paralelní model uspořádání vláken (fork-join), paralelizovatelná úloha

(task region), různé implementace specifikace. Direktivy parallel, for, section, task, barrier, critical, atomic.

Techniky dekompozice programu: statické a paralelní rozdělení práce. Threadpool a fronta úkolů. Balancování a závislosti (dependencies).

Techniky dekompozice programu na příkladech z řazení: quick sort, merge sort.

Techniky dekompozice programu na příkladech z numerické lineární algebry a strojového učení: násobení matice vektorem, násobení dvou matic, řešení systému lineárních rovnic.

Odpovídající státnicové otázky

Distribuovaná část

Úvod do distribuovaných systémů (DS).
Charakteristiky DS. Čas a typy selhání v DS.

Volba lídra v DS. Algoritmy pro volbu lídra a jejich vlastnosti.

Detekce selhání v DS. Detektory selhání a jejich vlastnosti.

Konsensus v DS. FLP teorém. Algoritmy pro distribuovaný konsensus.

Čas a kauzalita v DS. Uspořádání událostí v DS. Fyzické hodiny a jejich synchronizace. Logické hodiny a jejich synchronizace.

Globální stav v DS a jeho výpočet. Řez distribuovaného výpočtu. Algoritmus pro distribuovaný globální snapshot. Stabilní vlastnosti DS.

Vzájemné vyloučení procesů v DS. Algoritmy pro vyloučení procesů a jejich vlastnosti.